

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

DRAPELUL

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:

MARȚI, JOI și SÂMBATĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchia: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor., pe 6 luni 6 cor., pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERȚIUNILE

se acordă numai după tarifului.

Un rând: 10 bani.

Procesesele noastre.

„Față 'n față“

«Am stat deci astăzi față 'n față. Noi și ei! Procurorul a apărut cu elocință, ideea de stat maghiar; ei au atacat și necinstit totul ce e maghiar. Ei au fost acuzatorii, și astăzi au fost condamnați acești acuzatori. Zadarnice au fost astăzi subterfugiile, zadarnic au vorbit deavalmă verzi-uscate; azi au avut să răspundă! Azi au trebuit să dea seamă de toate! Și cu ori și câtă artă s'au tupilat după câte-o apucătură, totdeauna le-a fost în călcăiu procurorul, care învârtia în mână buzduganul dreptății ca arhanghel resbunător și i-a alungat din tufă în tufă până ce i-a scos la lumină, în fața juraților. Atunci a căzut fără milă asupra lor buzduganul maghiar și pe urma lui s'a așezat groaza palidă pe fețele agitatorilor, cari adineaori erau încă roșii de trufie.

«De ar lucra și altă dată astfel acel buzdugan...»

(«Temesvári Hírlap»

Nr. 89 din 18 April 1905).

În cuvintele aceste culminează impresia raportorului dela un ziar șovinist timișorean, impresie câștigată dela masa presei despre mersul pertractării proceselor noastre, dela aceeași masă la care ședeam și noi raportorii foilor românești.

O palmă de loc ne despărția la aceeași masă. A același tablou s'a desfășurat înaintea ochilor noștri. A aceeași lumină mohorită de ceriul ploios străbatea prin ferestri și se resfrângea pe fețele apatice ale juraților. Aceiași acuzați și același acuzător public!

Și totuși câtă deosebire între impresiile, cu cari ne-am depărtat noi din sala de pertractare, și impresiile, despre cari dă seamă publicului seu cetitor gazetarul dela foaia șovinistă.

Și într-o singură impresiune parcă tot ne întâlnim! În impresia, că acuzații făceau pe acuzătorul și acuzătorul public făcea rolul trist al acuzatului, incapabil a privi acuzei drept în față și nevoit a se tupa în tufa subterfugiilor.

Căci ce a făcut acuzătorul public în rechizitorul și duplica, prin cari încercă să desvinovățească sistemul nenorocit politic, asupra căruia se îndreptau ca tot atâtea lovituri «ale buzduganului dreptății învârtit de mâna arhanghelului răsbunător» articoliile incriminați?

Din doi articoli incriminați n'a putut scoate nici chiar un singur pasagiu, în jurul căruia să încerce măcar ridicarea gravei acuze de «agitațiune contra naționalității maghiare!» Acuză nedreaptă și nefondată, acuză străină de noi și de întreaga noastră atitudine politică, precum am dovedit noi aceasta în mod neîndoelnic și de tot deschis tocmai în preajma acestei pertractări a proceselor noastre!

Iar din ceilalți trei articoli a scos niște pasagii, dar nici cu cea mai îndrăzneată rabulistică n'a fost

în stare să producă nici măcar aparența gravului delict, ce ne impută și pentru care încercă a ne trage în judecată.

A vorbit însă mult și multe. Și din vorbele lui o singură tendență eșia la iveală, tendența ce ne-o impută cu nedreptul nouă, anume tendența de a agita contra naționalității, dar bine înțeles, nu contra naționalității maghiare, ci contra celei românești! Prin vorbirele sale a devenit procurorul vinovat de delictul ce ni-l impută nouă!

Aducem mai la vale în întregime rechizitorul, așa cum l-a dat însuși procurorul spre publicare ziarelor, și — după ce vom fi adus discursurile apărării — vom aduce și duplica procurorului, ca să dăm publicului nostru cetitor cea mai largă ocaziune a judeca însuși cum ne-a tractat Luni procurorul în fața juraților și a tribunalului.

Ne-a înjurat și susționat. Ne-a făcut de toate, numai oameni de omenie nu! Ne-a făcut sperjuri și nebuni! Ne-a denegat toate virtuțile cetățenești și ne-a prezentat în o lumină, care dacă ar fi adevărată, nici spânzurătorile n'ar fi pedeapsă suficientă pentru groaznicele noastre păcate.

Ne-a pus direct în serviciul unei Lige, despre care pretinde, că caută să întregască coroana Regelui Carol al României cu un mărgăritar ce-i lipsește: cu Ardealul!

Ne-a apostrofat ca pe cei mai nerecunoscători fii ai patriei, cari abuzăm în mod criminal de beneficiile ce ni-le oferă cu mână largă țara în care trăim, ca să agităm contra existenței statului!

Ne-a declarat, că nu suntem vrednici de liberalismul fără păreche în lume, cu care ne îmbrățișează înalta oblađuire a țării și că statul ar comite direct un act de sinucidere, dacă ne-ar mai lăsa în posesiunea drepturilor ce ne-a oferit în buna credință, că vom deveni fii credincioși și nu trădători ai țării.

Și ne-a dat apoi și un semn de deosebită bunăvoință, pe care, bine înțeles, noi ingrații, iarăși nu l-am putut aprecia după valoarea lui intimă. Ne-a zis consecvent «Valahi» și nu precum dispune legea: «Români» și precum a decis și tribunalul să ni-se zică în întrebările puse către jurați. Dar nu din lipsă de respect față de lege și față de decisiul tribunalului a făcut aceasta, ci — precum ne-a spus-o însuși — din deosebită delicateță față de noi, căci, vezi Doamne, «Român» va să zică: sclav! Iar dlui procuror îi place să ne știe oameni li-

beri... Bag seama, că numai pentru a creea nouă garanții libertății noastre ne-a tras pe banca acuzaților...

În fața străjniciei dlui procuror, ne punem fără voie întrebarea:

Cui prodest?! Cine trage folos din emoționanta cruciată ce a deschis dl procuror contra noastră?!

Statul, ori poporul maghiar?!

Nu credem! Nici statul și nici poporul maghiar nu este avizat la asemenea servicii de natură dubioasă!

Mult ne-ar plăcea dacă ne-ar spune dl procuror, că de ce creează în mod artificial dușmani statului și poporului maghiar acolo, unde nu există asemenea dușmani?! Și să ne mai spună și de ce este trebuință a produce în cercuri largi credința falză, că existența statului și viitorul poporului maghiar stau pe baze atât de șubrede, încât dacă n'ar interveni dl procuror cu «elocința» sa, ar fi primejdia gata?!

De ce?!

Ori crede, că prin asemenea victorii ieftine va da alt curs politicii noastre naționale?!

Pentru a evita deci orice neînțelegere, ținem să-i spunem de acum de tot franc, că modul cum ne-a tractat Luni în decursul pertractării un singur efect poate avea asupra noastră. Anume: ne întărește în convingerea, că față de insolenta atacurilor nejustificabile ale procurorului este dreptatea pe partea noastră!

Și pentru această liniștire sufletească ce se oferă în zile atât de grele, trebuie să-i fim mulțumitori!

— Raport special —

Timișoara, 5/18 April 1905.

Întregim raportul nostru cu rechizitorul procurorului, după cum l-a dat însuși spre publicare ziarelor din loc. Pentru nr-ii viitori dăm discursurile apărării, apoi duplica procurorului și replicile acuzaților și a apărătorului.

Rechizitorul procurorului.

E totdeauna aparițiune întristătoare a vede, că se găsesc cetățeni, cari stau în calea validității celor mai vitale interese ale statului, și e totdeauna fapt deprimător a experia, că există cetățeni în patria maghiară, cari cu călcarea celei mai comune datorințe a lor — conturbând pacea între cetățenii statului maghiar — produc discordine, mânie și ură. Conform principiilor fundamentale ale constituției maghiare, toți cetățenii Ungariei fără deosebire de confesiune și limbă formează națiunea maghiară indivizibilă și unitară; și totuși ce experiam, d-nilor jurați? De câte ori sau societatea maghiară, sau guvernul se prezentă cu proiecte, cari au de scop fericirea, dezvoltarea culturală a statului maghiar și a cetă-

țenilor maghiari, cari trăiesc în acest stat, de atâtea ori resar cetățeni de limbă nemaghiară, dar maghiari, cari privind ca postav roșu aceste proiecte, conduse de cea mai corectă intențiune, organizează cel mai absurd, cel mai neghiob, cel mai insipid și cel mai insolent asalt contra statului maghiar, care dându-le lor existență, le asigură scut liniștitor și fericire.

E absurd un astfel de asalt, pentru că doar despre stat, ca despre un subiect moral nici nu se poate presupune cu mintea trează, că ar tinde la oprimarea și nimicirea cetățenilor sei.

E neghiob un astfel de atac, pentru că nu se poate închipui în Europa o astfel de țară cultă, conștientă de viața sa ca stat și de scopurile sale, care s'ar lăsa sedusă de astfel de indignațiune artificială.

E insipidă o astfel de văerare, pentru că cine compară dispozițiunile legale ale statului maghiar cu ale altor state din Europa, unde ca la noi în Ungaria afară de rassa creeatoare și alcătuitoare a statului există și seminții de altă limbă, — fără îndoială va trage consecvența, că statul maghiar cu liberalitate așa în această privință, ba și putea zice, cu marimozitatea sa stă singur, pentru că abia mai există afară de Ungaria încă și alte state naționale, cari ar oferi altor seminții, cari nu se țin de rassa alcătuitoare de stat, atâtea libertate, cum oferă statul maghiar, care permite naționalităților sale să-și poată cultiva liber și neconturbat cultura și literatura lor; care asigură libertatea prosperării lor de rassa și a validității lor individuale; care nu numai suferă ca aceea ce formează dezvoltarea și întărirea statului național, școala și biserica, să le poată susține în limba lor proprie, ci le și împărtășește de ajutorul moral și material al statului.

E ignobilă o astfel de acuză, pentru că e cea mai urâtă ingratitude a țării, a calomniă acel stat, cea țeară, de care îl leagă pe copilul de bun simț și pe fiul nestruciat toți atomii și toate firele evlaviei, devotamentului și recunoștinței.

Premițând aceste, trec la analiza articoliilor incriminați, spre a demonstra, că acești articoli prin conținutul lor, prin singuraticile lor expresiuni, dar mai ales în urma întregii lor tendențe stabilesc delictul agitației definit în al. 2 a §-ului 172 din codul penal.

Mai întâiu se ocupă cu conținutul și expunerile articoliilor primului acuzat. Ocaziune și motiv pentru scrierea și publicarea acestor articoli a servit proiectul de lege școlar prezentat de guvernul maghiar și spre orientare citește și comentează procurorul unii paragrafi și unele dispozițiuni ale acestui proiect. Apoi continuă:

Acest proiect vrea să promoveze 2 scopuri: în prima linie întărirea limbii statului, la ce are fiecare stat, deci și statul maghiar, nu numai drept istoric și natural, ci chiar și datorință; mai departe dorește a oferi mod și ocaziune mai corespunzătoare pentru cetățenii de limbă nemaghiară însușindu-și limba statului și validându-se astfel mai ușor în interiorul statului, să-și afle astfel fericirea, fără însă a atinge nici pe departe, fără a atacă sau a vătămă cultura ori cărei naționalități. În realitate proiectul

prezent de lege nu pretinde nimic mai mult, decât cât pretinde legea creată cu 25 ani mai înainte (art. de lege XVIII ex 1879).

Rezolvă mai departe acest proiect și chestiunea tot atât de importantă a salarizării învățătorilor, cu deosebită considerare la învățătorii școalelor susținute de confesiuni, pe cari îi împărțeste de sprijin mult mai mare ca până acum, fără însă a atinge nici pe departe drepturile asigurate ale confesiunilor și naționalităților pe acest teren. Spre demonstrarea acestora mă folosesc de argumentele resp. datele statistice.

Există în Ungaria, conform prospectului anului școlar 1901/2: școale elementare de stat 1704 (93%), greco-catolice 2073 (98%), greco-orientale 1793 (99%). Din aceste: școale pur române 2210, școale pur germane 381, pur slovace 467, pur sârbești 111, etc. Există în Ungaria cu totul 3343 școale cu limbă de propunere exclusiv nemaghiară.

La aceasta, d-lor jurați, cred că nu trebuie comentari! Puteți vedea din aceasta cât de oprimați sunt sârmanii Valahi?! Mai ales, dacă mai înșir numeroasele zile de copii exclusiv române, apoi 6 pedagogii pur române, 4 gimnazii superioare pur române, 1 școală comercială medie pur română și mai multe școale civile pur române; pune vârf prigonirilor, de cari sunt părtași bieții Români, și împrejurarea, că statul maghiar a ajutat d. e. în 1903 pe învățătorii gr. cat. cu 508.054 cor., ear pe cei greco-orientali cu 63.394 cor.

Țin să amintesc mai departe, că biserica valahă gr.-or. capătă anual peste 200.000 cor. ajutor dela guvernul maghiar; afară de aceasta dela regularea congruei încoace statul dă numai bisericii gr.-or. un milion.

De câte vexațiuni sunt părtași Valahii în Ungaria, mai real documentează avântul lor economic: prima bancă naționalistă română, «Albina» dispune de capital fundamental de 4% milioane și circulația cassei ei e de 130,816.912 coroane. Afară de aceasta dispun Valahii de 80—90 institute de bani mai mari și mai mici.

Față cu aceste e foarte instructiv a arăta tratamentul, de care sunt părtași naționalitățile în celelalte state ale Europei.

Aici e în prima linie România, unde există 50.000 cetățeni pur maghiari și acum întreb: există școale maghiare în România? (Strigăte în auditoriu: Există!) Așa știu, că nu. Și oare statul român cu ce sprijinește biserica și școala supușilor sei de naționalitate maghiară?

În partea ostică a imperiului german este provincia Posen și Silezia, unde peste 2 milioane Poloni poartă cea mai desperată luptă pentru salvarea individualității lor de rasă contra politicii conștiente germane, care cu factorii economici și sociali de stat, cari îi stau la dispoziție, validează cu atâta energie politică sa națională, încât azi nici aceea nu mai suferă, ca instrucția religiei să se facă în limba polonă, ci pretinde ca și acest prim și fraged nutreământ spiritual al copiilor să fie infiltrat în sufletul lor în limba oficială a statului, adică în limba germană.

Cu asemenea energie a pășit Germania la rezolvarea problemelor sale de stat și naționale, și în Alsatia și Lotharingia.

Cine e în curat cu scopurile și problemele ființei de stat, cine știe, că statul, ca totalitatea indivizilor, în urma instinctului de susținere a existenței și a rasei, satisface — ca ființă etică — numai datorința sa morală, când asigură cu toate mijloacele disponibile bazele sale de existență pe timp îndelungat, — acela, d-lor jurați, nu numai nu se miră de munca neobosită și energetică a statelor în această direcțiune, ci află de foarte natural, că statele fac tot posibilul în interesul viitorului existenței lor naționale și de rasă și pentru a-și împlini datorința față de posteritate.

Dnilor jurați! E aproape superflu să vă explic, că în înțelesul tuturor legilor noastre existente, toți cetățenii Ungariei, fără deosebire de limbă, confesiune și naționalitate, adică fie Maghiari, Germani, Valahi, Sârbi sau

Slovaci, deopotrivă sunt împărțișiți de apărare, de drepturi și de toate celelalte favoruri ale statului și după munca sa onestă fiecare cetățean — de ori-ce naționalitate ar fi — se poate feri deopotrivă, și cu toate aceste Mihail Gașpar în articolul seu «Ne trebuiesc fapte» cutează să susțină, cu privire la Români, următoarele:

«Am ajuns acolo, încât azi în această țară — străină de noi prin purtarea ei — noi Români reprezentăm Heloții Spartei, față de cari totul e permis».

Mai departe, deși proiectul cunoscut nu numai nu vatămă absolut autonomia confesională de până acum, deci nici autonomia bisericilor și școalelor române, ci chiar oferă ajutor considerabil învățătorilor români, — totuși articolul amintit provocându-se la proiect, afirmă: «Să ne organizăm, căci în față ne stă înspăimântătoarea lozincă: A fi sau a nu fi», etc.

Apoi, d-lor jurați, referitor la expunerile cetite și resp. citate acum, e foarte simplă probațiunea juridică, că articolul conține agitațiune, pentru că celce pe lângă o astfel de libertate culturală și bisericească mințește despre oprire, celce privește ajutorul material și sprijinul moral de «mănușă aruncată în față», celce amenință, că organizându-se ei încep lupta contra noastră, celce consideră limba statului de urlet și lătrat de câne, — față de acela sunt absolvat a probă, că agită pe Valahi contra Maghiarilor; celce afirmă, că stând în față noastră «vom ști, că Horia bea, Horia plătește!», acela — d-lor jurați! — *atât de tare agită și resvrătește, încât ar merită obezi*, pentru că celce provocându-se la Horia vrea să facă propagandă pentru ideile sale scrintite, — acela numai dela Dumnezeu să aștepte grație, pentru că Horia a fost cel mai ordinar tâlhar și ucigaș, care în fruntea bandeii sale a jefuit Ardealul din oraș în oraș și din sat în sat, care a omorât fără cruțare chiar și copii nevinovați, chiar și mame lăuze, care a pătruns în biserica Maghiarilor și acolo a călcat pe picioarele icoanele sfinte, care necinsind potirul sfânt a murmurat: «aceasta e cuminecătura Maghiarilor», și la acest Horia se provoacă servul lui Dumnezeu, un diacon!

Trebuie să mă ocup, d-lor jurați, cu articolul incriminat al acuzatului al doilea Dr. Stefan Petrovici, în care recunoaște de tot deschis, ca «față de nedreptățile ce ni-s'au făcut și ni-se fac da! Suntem agitatori». Acest on. domn a rămas însă dator să arete acele pretenții nedreptăți, ce le face statul maghiar Românilor, și știu că cu aceasta va rămâne și mai departe dator și a uitat acest domn, că atunci când a primit în mână diploma de avocat, care formează baza pentru câștigarea pâinei sale, tot atunci a jurat pe legile maghiare și pe constituția maghiară și cu toate aceste nu pregetă să-și ca l'ce jurământul și a agitând să a țite contra statului maghiar, și aceste figuri (arătând spre dnii Dr. Petrovici și Dr. Jurca. Nota Red.) se privesc pe sine ca factori integranți ai justiției maghiare.

În fine, d-lor jurați, trec la articolii «De mortuis» ai acuzatului al treilea Dr. Cornel Jurca, cari articoli ocupându-se cu comunicările apărute în presa maghiară referitor la înmormântarea decedatului Alexandru Janicsáry, între altele conțin următoarele expuneri: «Am văzut și am simțit hidra șovinismului stăpânitor urmărindu-ne clipă de clipă în toate manifestările vieții noastre» etc. etc.

În acești articoli Dr. C. Jurca acuză pe Maghiari, că fostul Alexandru Janicsáry renegându-și naționalitatea valahă, cu forța îl prezintă șovinistii de maghiar. Înainte de toate constat, că fericitul Alexandru Janicsáry n'a fost Valah, nici cât de puțin; bătrânul domn a fost nobil maghiar de origine grecească în toate ale sale, în gândire, în simțire și în faptele sale. În comitatul Timiș a fost poate ultimul tip al vechilor judecători maghiari de tablă, plini de humor și cavaleri; în curs de decenii a fost membru iubit de toți, stimat și simpatizat de casei deputaților și într'atâta n'a fost Valah, încât abia a știut vorbi românește și cine ar fi îndrăznit să-i

tragă la îndoială maghiarismul, pe acela poate l-ar fi tăiat cu sabia de onoare, pe care a primit-o în semn de stimă dela dieta maghiară în ziua aniversării a 80-a a nașterii sale.

Și, d-lor jurați, în ce se manifestă acea cutezanță neîndurată, cu care Maghiarii atacă ca hidra viața socială, culturală și religioasă a Românilor? În aceea doar, că precum am arătat cu argumente nerăsturnabile în decursul discursului meu, nu există în lume, afară de Ungaria, stat care ar da naționalităților sale atâtea libertăți, câte dă statul maghiar! — și la aceasta zice acuzatul, că Maghiarul e boa constrictor și hienă flămândă; — cel ce deci, d-lor jurați, contra bunei sale credințe resvrătește cu astfel de calumnii îndrăznețe naționalitatea română contra Maghiarilor, acela fără conștiință agită, acela umblă cu facla aprinsă, ca să aprindă și pustiească ordinea publică a statului maghiar și pacea socială, și cine face astfel, nu poate rămâne nepedepsit. Căci, d-lor jurați, ori se comite conștient ori inconștient această muncă subminătoare, noi nu putem sta nepăsători. D-voastră sunteți chemați a judecă și eu am încredere în judecata d-voastră. Dacă-i considerați de conștienți, roștiți asupra capului lor verdictul de vinovat, ear dacă îi considerați de inconștienți, apoi designați-le locul ce li-se cuvine!

D-lor jurați! În decursul discursului meu am lămurit cu literile și ȘS-ii legilor în vigoare libertatea culturală, socială și bisericească, de care se bucură în statul maghiar naționalitățile, deci și Români. Cu date statistice rigide am arătat, că pe acest teren nici un stat din Europa nu poate concură cu statul maghiar. Cine deci nu cunoaște deosebirea între statul maghiar și între statele ce asemenea relațiuni, acela să tacă, să învețe și să considere. Cine însă, cunoscând aceste stări, aceste relațiuni comparative, cutează să susțină, că statul maghiar oprimă în orice privință pe cetățenii de limbă nemaghiară, sau pe ori-ce teren îi prigonește, acela minte nerușinat, acela resvrătește neomenos, acela agită păcătos, sau doară așa de naiv, așa de nărod, așa de neblejnic își închipuesc acuzații statul maghiar, ca el să suferă de dragul fantasmagoriilor lor și de dragul întunecoaselor lor idei fixe, ca în stat să se nască un stat concurent subminator? Cred în grațiile providenței și mă încred în veghierea vieii a statului maghiar și a societății maghiare, care va păzi națiunea maghiară de o astfel de politică sinucigașe.

Înainte de a-mi încheia propozițiunea, vă rog, ca în verdictul ce-l veți aduce să *statuați exemplul riguros*, să publicați cu energie și conștiență de sine, că statul maghiar nu numai e marinos, dar e destul de matur și tare, ca pe acela, care distruge liniștea țerii și ordinea publică, care conturbă pacea cetățenilor acestei țeri, care cu tendență trădătoare de patrie resvrătește și agită, pe acela îl trânteste la pământ, îl pedepsește și dacă trebuie îl sfărămă.

D-lor jurați! În Roma aproape de Capitoliu stetea stânca Tarpejică, de unde rostogoliau în jos pe trădătorii de patrie timbrați. Faceți pe acuzați să înțeleagă, că și statul maghiar are o astfel de stâncă Tarpejică. Vă rog, declarați pe acuzați vinovați pentru delictul agitațiunii.

Regele Carol la Academia română.

Vineri la 14 April n. Academia română a ținut ședință sub presidenția Regelui Carol. La ședință a azistat și principele Carol. Președintele Academiei dl I. Kalinderu a salutat pe Suveran prin o patriotică și omagială cuvântare. Regele a răspuns prin următorul discurs:

«Urările cu cari și de astădată salutați venirea Mea printre domniile voastre și credincioasele mărturisiri ce Mi-le roștiți din partea Academiei, îmi

sunt deosebit de scumpe. Cu aceeași căldură de inimă vă mulțămesc și vă reînnoesc statornicul Meu interes pentru lucrările voastre.

Mă bucur de câte ori am prilejul de a lua cuvântul în acest locaș, unde am auzit atâtea conferințe atrăgătoare și dizertațiuni iscusite, cari au răspândit lumini noi asupra trecutului nostru și îndrumări înțelepte pentru propășirea științei, adunând astfel un material de mare preț pentru lărgirea templului, care adăpostește sufletul neamului românesc.

«La temelie acestui templu se află limba, această duioasă limbă românească, care Mi-a devenit îndoit de scumpă din ziua când am auzit-o resonând pe buzele neuitatei mele copile și de când spre a Mea mângăiere, urmașii mei o găsesse în jurul Meu.

«Mănat de această simțire, am propus Academiei, acum 21 ani, întocmirea dicționarului «Etymologicum magnum Romaniae», având mai ales în vedere culegerea și păstrarea acelor cuvinte vechi, cari — deși obârșia lor este slavonă, grecească sau turcească, — alcătuiesc originalitatea și bogăția limbii. Dorința Mea eră, ca Academia să scape aceste odoare amenințate a cădeă în uitare, redându-le locul la care au drept, și să pue o stavilă la acest val de nepăsare pentru graiul bătrânesc, stărpind tot odată buruenile neologismului, care înăbușe limba strămoșească. Limbile își au într'adevăr viața lor proprie, care se dezvoltă după niște reguli statornice, însă iniurierea scriitorilor de frunte și a academiei asupra acestei dezvoltări este de asemenea netăgăduită.

«De ce să ne ferim de aceste locuțiuni vechi, cu obârșie așa de curată ca aceea a liturghiei și a letopiseteilor țerii, și care nici măcar arhaisme nu sunt, deoarece le întâlnim în limba bisericeii și a poporului? Mult mai de temut sunt aceste neologisme sterpe, cu formă și înțeles pocite, cari nu aduc nici o idee nouă, ci isgonesc cuvinte curat românești spre a le înlocui cu alte străine, cu înțeles absolut identic, ca spre pildă: «avansare» în loc de înaintare; «voiaj» în loc de călătorie.

Aceste parasite răutăcioase sunt mii; numărul lor crește pe zi ce merge și sfârșitul va fi schilodirea limbii. Strecurarea lor o datorim în mare parte vieții politice, obiceiurilor apusene și educațiunii copiilor în străinătate. Aceste iniuriri nu au fost totdeauna norocite, nu numai asupra limbii, ci și asupra moravurilor, cari au perdit poate mai mult decât au câștigat. Urmarea cea mai de plâns a acestei greșite îndrumări este șanțul, ce se sapă între limba claselor culte și neprihănită limbă a poporului. Despărțenia aceasta trebuie dar cu orice preț preîntimpinată ca o primejdie pentru neamul românesc, a cărui unitate se întemeiază pe legea și limba sa. Știu, că Academia și un mănunchiu de scriitori vrednici luptă cu o patriotică osârdie spre a alungă această vătămătoare cutropire, însă râvna și simțurile tuturor nu vor fi de prisos spre a duce la bun sfârșit această operă de însănătoșare.

«Eată pricina pentru care o grabnică dare la lumină a dicționarului este atât de dorită de Mine. Îmi dau seamă de greutatea lucrării, de timpul ce cere, totuși cred, că în acest lung șir de ani s'ar fi putut îndeplini în mare parte programul alcătuț. Dacă mai zăbovim, știrbirea și schimonosirea limbii se vor întinde tot mai mult; ear îndreptarea va fi cu atât mai anevoioasă. Aștept dar cu nerăbdare ca «Etymologicum» să fie cât mai curând pus în mână tuturor, avându-se grija ca întocmirea lui să fie cât de întregă, cu un număr de citațiuni bine alese, însă limitat, spre a nu ne înămoli lucrarea într'o prea mare întindere. Perfecțiunea lui are mai puțină însemnătate decât ființa lui.

«Sunt încredințat, că domniile voastre veți întimpină aceste mici îndrumări. Ce Mi-am permis a le așterne, ca un semn al vieii Mele dorințe de a vedea «Etymologicum» odată desăvârșit, spre cinstea Academiei și folosul generațiilor viitoare».

Omagiu lui Musicescu.

— Desvôlirea bustului regretatului compozitor Gavril Musicescu la Iași în 20 Martie (2 April n.) 1905. —

= Raport special pentru «Drapelul». =
De **Ioan Vidu.**

(4)
Poate că vor zîmbi mulți internaționaliști citind motivarea Comitetului Reuniunii din Lugoj. Și vor zîmbi din cauza că nu și-au dat seamă de cele ce au susținut și susțin în chestie de muzică.

E adevărat, că tot ce e muzică e frumos (de sine înțeles, dacă e corectă). Un singur acord, scris bine și executat bine, e «clasic»; iar de nu, e «mojicie». Cântecul poporului nostru (ca ale tuturor popoarelor) sunt create de el de multe ori fără de nici o îngrijire, tot asemenea și cântate. Compozitorii altor popoare dacă nu aveau urechi, nu puteau să devină compozitori din simpla cauză că nu auziu ce se cântă împrejurul lor. Au avut însă urechi, și auzind «văile cum resună», s'au inspirat, și inspirați au făcut ei lucruri mai bune ca cele auzite. Următorii lor apoi au creat și mai bune, până când lucrul l-au dus la perfecție, la muzica clasică. Germanul însă s'a inspirat dela poporul seu german; Italianul dela al seu italian; tot asemenea Francezul dela al seu. Dovadă că e așa, e împrejurarea că un muzician, care cunoaște aceste trei școli, îndată poate face distincție auzind o piesă pe care eventual n'a mai auzit-o.

Adevărat că la scrierorii mai moderni nu mai poți face această distincție și deci aci avem de a face cu internaționalismul muzicii. Scriitorii moderni, înainte de a scrie, aveau deja cunoștințe asupra acestor trei școli. Ca să se dedice uneia numai, n'ar fi mai creat nimic nou; trebuia deci să formeze un mixtum compositum pentru ea să rezulte ceva nou. Acest nou se chiamă astăzi: muzică clasică. Sigur că e clasică, fiind că s'a strecurat prin mulți creeri până a ajuns la noi. Dar dacă oarecândva putu să fie: școală italiană, școală germană și școală franceză — separate și fiecare cu un timbru de caracter național, — să ne întrebăm: *La poporul acesta românesc, bogat în cantece caracteristice mai mult ca orișicare altul, oare nu s'ar putea crea o școală națională?* Eu zic hotărît că da! O ilustrare: Când cu emularea corurilor maghiare din vara trecută în Lugoj, a luat parte și Reuniunea noastră de muzică din loc, executând la emulare «Negruța». După terminarea emulărilor, o persoană din societatea înaltă maghiară și-a spus verdictul înaintea juriului astfel: «E frumos domnilor, dar una trebuie să constatăm, anume că nu avem compozitori cari să fi pătruns până acum în spiritul muzicii ungurești. Vedeți în «Negruța» cum se simt toate vibrațiunile caracteristice firei românești». Las' că «Negruța» e compoziție proprie și nu populară, dar la tot cazul va fi având ceva caracteristic firei Românului.

Dacă stă dar, că fiecare popor are ceva caracteristic în sine și în muzica sa, atunci de ce desconsiderăm această caracteristică? Ori noi nu mai voim să mai avem nimic caracteristic? Pe mine mă doare inima când adeseori văd cum profesori din Germania etc. călătoresc pe la noi și culeg melodiile noastre populare, din cari fac apoi capd'opere în țara lor. Apusul acum e cam blazat și nu mai caută la naționalismul cântării, ci la variație; firește că muzica noastră le ofere cu ușurință această variație.

(Va urmă).

Informațiuni.

Hymen. Dl Dr. Danil Szabo, avocat, și dsoara Augusta Maria de Csato, ambii din Blaj, își vor serba la 1 Mai n. căsătoria în biserica catedrală din Blaj. Felicitări.

Armata română. Maiorul Constantin Teodorescu a făcut la București în

fața Regelui, a generalilor și a garnizoanei din București o prelegere publică despre reorganizarea armatei române. România în caz de mobilizare poate pune pe picior de război 400000 oameni. La aceștia se mai adaugă 400000 oameni din rezerva armatei și din miliție (36—46 ani). România între toate statele europene cheltuiește mai puțin pentru armată, pentru că numai a 6-a parte a bugetului, adică 6% franci de fiecare locuitor se folosește spre scopuri militare. România e însă în stare să cheltuească a 4-a parte a venitelor sale spre scopuri militare, adică 9 franci de fiecare locuitor, și prin asta ar urcă bugetul militar la 55 milioane franci. În cadrul acestui buget s'ar putea organiza în loc de 4 corpuri de armată, câte sunt astăzi, 8 corpuri de armată, o brigadă de călărași și o diviziune în Dobrogea. Ori cât de mari ar fi jertfele, ar trebui să le aducă țeara pentru a desvôlta armata română la acel grad, la care ar trebui să fie, considerând armatele statelor vecine. După prelegere, Regele a felicitat călduros pe maiorul Teodorescu.

Boala ministrului president austriac Gausch s'a ameliorat. Asemenea și afecțiunea din ochiul stâng. Pacientul e la apetit și se simte mult mai bine.

Concert în Nădlac. Corul vocal bis. rom. gr. cat. din Nădlac, sub conducerea dlui inv. Constantin Savu, aranjează Luni la 1 Mai n. 1905 (a 2 zi de Paști), concert în sala cea mare a Casei comunale. Venitul curat se va folosi pentru trebuințele corului și pentru ajutorarea pruncilor săraci cu cărți. Program: 1. «Hristos a înviat», arang. de Constantin Savu, cor mixt. 2. Cuvânt de deschidere, de domnul Constantin Savu. 3. «Cisla», operetă comică cu soli de C. G. Porumbescu, cor bărb. 4. «Țiganul vânător», poezie de **, pred. de Mihail Corbeleac. 5. «Dulce-i glasul tău», romanță de I. K. Karrasz, cor mixt. 6. «Șoldan viteazul», cântec comic de V. Alecsandri, pred. de Ioan Băbău. 7. «Brumărelul», baladă cu soli și cu accomp. de muzică de Iacob Mueșan, cor mixt. 8. «Otrava de hârciog», comedie într'un act de A. Popp, pred. de Jelița Lipitor și Teodor Precupaș. 9. «Durerea-mi este mare», vals arm. de Constantin Savu, cor mixt.

Teatru în Brad. Meseriașii români din Brad aranjează a doua zi de Paști (1 Mai n.) serată declamatorică-teatrală, urmată de petrecere dansantă. Program: 1. «Mama», poezie de G. Coșbuc, decl. de dra Ida Cainap. 2. «Rămășagul», comedie de V. Alecsandri. 3. «Sub patrafir», poezie de G. Coșbuc, decl. de dl Petru Irhaș. 4. «Țiganul și Românul», dialog predat de dnlui Aurel Bradean și Ioan Siminiu.

Greva oficanților și impiegăților de tren în Italia. Duminecă s'a început greva generală a oficanților și impiegăților de tren din Italia. Greva a început la Neapole. Toate gările au fost ocupate de armată. Boacterii, mașiniștii și fochiștii au fost înlocuiți prin soldați de geniu și prin mecanici, mașiniștii și fochiștii dela marina de război. Circulația e deocamdată întreruptă. Greviștii pretind, între altele, urcarea salariilor.

Uciagașul marelui duce Sergius, cu numele Kalajev, a fost condamnat în Moscva la moarte. Condamnatul a interzis mamei și surorii sale să dea petiție de agrățiare.

Turburările din Rusia. În Tseljabinsk a izbucnit Duminecă revoltă între soldați. Mai mulți soldați au demolat și jefuit 16 case. Între soldați sunt răspândite apeluri, îndreptate contra Ovrelor. Unii Ovrei caută scut în casele creștinilor, alții părăsesc orașul. — Tribunalul militar din Varșovia a condamnat la moarte trei oameni, cari au luat parte la turburările din Ianuarie.

Explozie și catastrofă în comuna Agnita (com. Târnava-mare) s'a întâmplat deunăzi o explozie, la care și-au pierdut viața trei oameni. Arăndașul otelului cel mare de acolo, Maurer, a comandat dela Málnás un vas mare plin cu acid carbonic condensat. Vasul l-au pus deocamdată în restaurant,

aproape de sobă. Pela mezul nopții 2 păzitori de noapte au intrat în restaurant, unde se mai aflau 6 oameni, și fiind cam frig, au umplut soba cu lemne și au făcut foc. Acidul carbonic din vas s'a încălzit și a explodat cu vehemență colosală. Cei 2 păzitori de noapte și încă un om au căzut morți, ceilalți 5 oameni au fost grav răniți. Padimentul s'a spart, ferestrele, soba, sticlele, păharele, vasele și mesele din restaurant au fost prefăcute în țândări. Cei 5 răniți sunt în agonie. Maurer a fost arestat.

Casă jefuită. Făptuitori necunoscuți au spart casa wertheimiană a comunei Moșnița (com. Timiș) și au furat din ea 12000 cor. Locuitorul Bogdanovics, fiind suspiciunat, că a fost părtaș la această spargere și jaf, a fost arestat.

Trei condamări la moarte. Trei hoți, Fitero András, Popovics János și Alex. Dumbrava au ucis și jefuit în 28 Iulie a. tr. pe economul bogat Fehér András din Orosháza. Curtea cu jurați din Giula i-a condamnat pe tustrei la moarte prin streang. Deunăzi a ajuns cauza înaintea Curiei, care a respins toate cazurile de nulitate și a aprobat sentința. Imediat s'a întrunit apoi senatul de agrățiare, a cărei hotărâre, fiind secretă, n'a ajuns în publicitate.

Vulcanul Mont-Pelée, a cărui erupțiune de acum 3 ani a nimic total orașul St. Pierre, e iarăși în ferve. Din crater ese fum întunecos și riuri de lavă curg pe coastă în jos. Se crede, că erupțiunea prezentă stă în strânsă legătură cu marele cutremur din India, care a ucis 15.000—20.000 oameni.

Atelierul fotografic Haloska se va deschide Duminecă 23 April în casa bancei «Poporul», piața Isabella. Atragem atenția publicului asupra acestui atelier modern și elegant. Amănunte pe pag. a 4-a.

VARIETĂȚI.

Pățaniile unui candidat de *însurătoare*. La New-York se pertractează un proces de tot interesant. Un agent comercial a înproceșuat o fată bogată de acolo, cerând îndărăt 500 dolari, ce îi dăduse ei ca dar. Anume agentul făcuse fetei propunere de căsătorie și fata se învoise să-l ia de bărbat, dar numai dacă se supune la 3 probe, din cari să se convingă despre purtarea lui ca bărbat. Agentul cu mare greutate s'a învoit, dar după ce a trecut peste cele 3 probe, s'a lăsat de gândul căsătoriei și a cerut îndărăt dela logodnică și darul de 500 dolari. Logodnica n'a voit să înapoieze darul primit și astfel judecătoria va avea acum să decidă: avut-a logodnicul motiv să desfacă logodna? Prima probă, la care s'a supus logodnicul, a fost: fata, ca să încerce răbdarea și blândețea viitorului ei soț, a invitat totdeauna la casa sa mare societate de prietini și prietene, de câte ori îl așteptă pe logodnicul. Proba n'a reușit, căci logodnicul totdeauna s'a depărtat ursuz și năcăjit dela logodnica sa. A doua probă a fost, ca logodnicul să mănânce de câteva ori un prânz gătit de logodnica sa, dar prânzul eră mizerabil de rău: supa prea sărată, friptura arsă serum, prăjitura fără gust, cafeaua rece și stătută. Se înțelege, că nici proba aceasta n'a succes. Mai rău a succes însă proba a treia. Anume fata, ca să încerce statornicia și fidelitatea viitorului ei soț, a conversat tot cu alți tineri străini, iar pe el nici nu l-a băgat în seamă. Proba aceasta a decis totul. Logodnicul s'a săturat până în gât de chinurile suferite și a stricat logodna. Acum se așteaptă cu interes deciziunea tribunalului: avut-a drept mirele să strice logodna, sau nu?

Cel mai mare om din lume. În Paris se află de câțva timp un tînăr rus în etate de 24 ani, Fedor Machnow, care este uriașul lumii. El este de 2 metri 85 centimetri înalt, are o greutate de 182 kilograme și un apetit colosal. El consumă zilnic 3—4 kilograme de carne, 30 ouă, 5 kilo-

grame pâne, 3 kgr. cartofi, 6 litri de bere, 2—3 litri lapte și ceaiu, etc. Uriașul e însurat și are 2 feciori, cari însă nu-s de loc extraordinari, ci așa de înalți și groși ca toți copiii. Tot la Paris se află acum și cel mai mic om din lume, Andre Balen, care e de abia 70 cm. înalt.

Loc deschis.

Pentru cele cuprinse în această rubrică nu primește redacțiunea nici o răspundere.

Declarațiune.

Din partea unui prieten mi-s'a adus astăzi la cunoștință, că aici în Mehadia circulează o petițiune, în care s'ar cere dela Venerabilul Consistor trimiterea teologului absolut Isidor Saberca de preot în parohia vacantă de aici și că inițiatorul acestei mișcări — o persoană de altfel onorabilă și de mine foarte stimată — bag seama spre a capacitate credincioșii, să subscrie acea petițiune, se folosește și de numele meu, susținând, că dacă Venerabilul Consistor nu ar trimite pe dl Saberca de preot la Mehadia, eu voiu abziece din postul meu.

Spre orientarea publicului din Mehadia țin a declara, că eu în mișcarea pornită în favorul dlui Saberca nu am nici un amestec, că aceea s'a pornit, dacă s'a pornit, fără concursul, ba chiar fără știrea și consimțământul meu; spre liniștirea numitului teolog însă declar și aceea, că eu nu sunt de fel în contra venirii lui ca preot la Mehadia.

Nici n'ar avea din parte-mi înțeles să inițiez sau și numai părtaș să mă fac la o asemenea mișcare, de vreme ce știut este, că dl Saberca prin decisi consistorial e deja numit de preot în vacanta parohie din loc, iar ca un decisi consistorial să se revoace fără vre-un motiv serios, aceasta nu e de crezut, măcar că pe aici e lucru știut, că din unele părți s'au întreprins pași pentru exoperarea revocării denumirii lui Saberca și pentru denumirea — în locul acestuia — a unei rudeni de a dlui protopop I. Pepa.

Mehadia, în 5/18 April 1905.

Constantin Dure
admin. par. prot.

Cursul pietei Lugoj.

Marfa	gratuită	coroane	bani
Grâu prima calitate	90	16	—
de mijloc	85	15	60
Săcară prima calitate	80	14	60
de mijloc	75	13	80
Orz prima calitate	80	14	60
de mijloc	75	14	—
Ovăș prima calitate	45	14	80
de mijloc	40	13	60
Cucuruz prima calitate	85	16	60
de mijloc	85	16	40
nou	10	—	—
Făină 0.	75	29	40
prima	72	28	20
albă	70	27	40
brună	68	26	80
Orez	1	48	—
Gris	80	36	—
Arpăcaș	70	48	—
Mazăre	90	48	—
Lințe	85	56	—
Fasole	80	36	—
Mălaiu mărunț	70	36	—
Cartofi	—	12	—
Pân prima calitate	—	9	—
de mijloc	—	8	—
Paie	—	4	—
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	5	50
de Petroșeni	—	4	—
Oloiu de rapia	—	96	—
Lumini de stearină	—	1	08
topite	—	—	84
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
II.	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	60
Sămânță de chimin	—	1	12
Sare, bucăți	—	22	—
Zăhar	—	96	—
Vin	—	80	—
Spirt I.	—	15	—
II.	—	14	—

PROGNOSA

institutului reg. magh. meteorologic pentru 20 April n. 1905.

Schimbăcios. — Rece. — Ploaie.

Reuniunea femeilor române din Sibiu.

Nr. 17.
1905.

Concurs.

«Reuniunea femeilor române din Sibiu» publică concurs pentru conferirea unui stipendiu de 1000 coroane. Stipendiul se conferă pentru cercetarea școlii industriale din Késmárk.

Reflectantele să-și înainteze cererile până la 31 Mai a. c. st. n. cu următoarele documente: 1) atestat de botez; 2) atestatele școlare, incluzive atestat despre cercetarea unui curs pentru lucrul manual, dovedind cunoștințe din croit, cusut, tors, împletit cu mașina, brodat, desemn, eventual pictură; 3) certificat despre aplicațiunea de până acuma. Se cere cunoașterea limbilor: română, maghiară și germană.

Stipendiata va fi obligată a intra și rămâne cel puțin 5 ani în serviciul reuniunii ca instructoră pentru lucrul manual, având a primi o remunerație anuală de 800 coroane, locuință liberă și întreagă întreținerea. În caz de căsătorie se va putea absolva dela acest angajament și înainte de termenul indicat, dar va avea să anune această cu 1/2 an înainte și să restituie stipendiul. Reflectantele nu pot fi mai tinere de 20 ani.

Nr. 81 (1—1).
Sibiu, 15 April 1905.

Pentru comitetul Reun. femeilor rom. din Sibiu:

Maria Cosma,
presid.

Dr. Beu,
secretar.

Comis

harnic în bransa de coloniale se acceptază la

„Severineana“

societate comercială pe acții Caransebeș.

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă și practică este sufletul, factorul dător de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publică anunțuri mai cu efect, mai bine și mai puțin, te poți informa la

Expediția de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoștință specială în mod conștient, punctual și puțin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provinciile și din străinătate, precum și în calendare.

Preliminare de spese și planuri gratis.

Atelierul fotografic Haloska

se va deschide Duminecă în 23 April în etagiul I și II al casei institutului «POPORUL», piața Isabella.

Atelierul de model e provăzut cu toată comoditatea necesară și aghiustat în modul cel mai elegant.

Anticipațiune pentru comande nu se cere. Fotografiele neconvenabile se primesc îndărăt. Nu există nici un rizic pentru on. public, există însă

Nr. 82 (1—1).

Lucru bun. Prețuri estine.

Pravul Bauer

patentat

- Mijloc excelent și sigur •
- pentru combaterea incendiilor •
- • • probat și aprobat • • •
- de autoritățile publice •
- • • se poate căpăta • • •
- în cantități mici și mari •
- • • • • la ferăria • • • • •

Anton Haberehrn

Nr. 10 (x—27)

Lugojul-român

vis-à-vis de cateneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orășenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștient din nou amin'e on. public pravul de stins al lui Bauer, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și efice mijloc contra incendiilor băntuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurios deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Institutul de cură naturala

BILZ

în Radebeul I. Drezda (Germania)

Sanator de rangul prim.

Bolnavi, grabiți și căutați sănătatea voastră în acest institut condus de medici ai metodului natural de cură (Dr. med.), negreșit că veți găsi în curând și sigur mult dorita-vă sănătate.

Cereți marele și bogat ilustratul prospect, care conține și multe dați de seamă despre cure făcute,

gratuit și franco

dela Reprezentantul general:

Schmall Wien VII/3.

Red. (15—8).

Cărți si reviste

Intrate la redacția diarului „Drapelul“.

Am primit:

Monografia comunei Măderat, de Petru Vancu învățător, Arad 1905. Sumar: poziția și teritoriul comunei; locuitorii comunei; ocupațiunea locuitorilor; portul și locuințele; datini, credințe și moravuri, administrația comunei; istoricul comunei. Adaus: Colindele Nașterii Domnului. Cu totul 128 pagini și numeroase ilustrațiuni. Prețul 2 cor. Se poate procură la tipografia diecezană, Arad.

Credința mea, de Teodor Câmpianu. Aiud, 1905. Cuprinsul: Un cuvânt cătră cei din robie; Adevărurile credinței noastre; Despre porunci; Explicarea poruncilor lui Dumnezeu; Despre păcat; Despre virtuți și despre faptele milosteniei; Despre sfintele Taine; Despre Născătoarea de Dumnezeu; Despre ingeri; Despre diavoli; Rugăciuni, credeul, poruncile, sfintele taine, darurile și roadele Duhului sfânt, faptele îndurării. Editor I. Rusu, Aiud (Nagyenyed). Prețul nu e indicat.

„Cântece pentru uzul societăților corale“. Sub titlul acesta a apărut de curând un volum din compozițiunile muzicale alese ale dlui Aurel Popovici. Broșura conține 15 cântece mari aranjate parte pentru cor bărbătesc, parte pentru cor mixt astfel, încât fiecare piesă va putea forma punctul de forță din programul serateelor ori concertelor mai ales populare. Volumul acesta — indispensabil pentru reuniunile noastre de cânt, — se poate procură dela autor în: Ticvaniu-mare (Nagytikvány) p. Kákova (Krassó-Sz. m.) Prețul 10 coroane + 10 b. porto postal.

Bilanțurile generale și noua lor dreaptă întocmire, de Tr. Tieranu, contabil. București 1905. Se poate procură la «Minerva», institut de arte grafice și editură, București, strada Regală 6, sau la librăria Tieranu, Oravița (com. Caraș-Severin).

Raze de lună, un frumos volum de romane, schițe și altele, de Vasile E. Moldovan. Tipografia nouă, Orăștie. 1904. Se poate comandă la diarul »Libertatea« din Orăștie. Prețul 1 cor. 50 bani.

COMPOZIȚIUNI MUSICALE de G. Porumbescu

se află de vândare la REDACȚIA „DRAPELUL“ cu următoarele prețuri:

- Imn de urare, pentru 2 voci și pian. . . 50 bani.
- Hora Prahovei, pentru pian 50 „
- A cădută o rață lină, p. 2 voci și pian . 50 „
- Fluturaș de noapte, polcă p. pian . . . 50 „
- Frunză verde mărgărit, p. voce și pian 50 „
- Pe câmpiile Stupcei, polcă p. pian . . 50 „
- Fata popii, p. voce și pian 50 „
- Basme lășone, vals p. pian . . . 1 cor. 50 „
- Uvertură la „Crai nou“, p. pian 1 „ 50 „
- Baladă, pentru violon și pian 1 „ 25 „
- O roză vestejită, p. voce și pian 1 „ —
- Tupiluș prin năgăruș, polcă p. pian . 50 „

La comande prin postă este de a se alătura 10 bani pentru costul postal de bucată.

Comandele sunt a se face direct la

Redacția „Drapelul“ — Lugoj.

Red. (x—30).

„Lugosana“

institut de credit și economii ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiunilor cu 7—8%, primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, cu anunț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x—21.

Direcțiunea.

Premiată în Arad
— la 1890. —

Premiată în Timișoara
— la 1891. —

TIPOGRAFIA

CAROL TRAUNFELLNER

în Lugoj, vis-à-vis de casa orașului primește spre efectuare

tot felul de tipărituri

cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din afar' se efectuează în timpul cel mai scurt

Un învețacel român se primește imediat.